

2det vidne, 2den maskinist Ovesen, fremstod og forklarte, at han ved ved leiligheten hadde vagt og hadde gaat ut paa fyrderken for at se efter folkene, da det smalt. Vidnet blev oversaaet med kul og jernbiter, men kom paa en eller anden maate ind i maskinen som vidnet stoppet. Vidnet gik saa op og kom med i styrbords baat. Efter at være kommet i baatene, saa man en u-baat med hvad vidnet antar at være et utskyttingsrør for torpedoer paa dækket. Vidnet saa «Haugastøl» forsvinde.

Oplæst og vedtat, hvorefter vidnet fra- traadte.

3die vidne, matros Hansen, fremstod og forklarte sig i fuld overensstemmelse med de foregaaende vidner.

Samtlige vidner fremstod, og kapteinens beretning blev oplæst for dem. De erklærte paa forespørsel, at de intet hadde at bemærke ved sammes indhold.

Vidnerne, som ikke hadde paahørt hinandens forklaringer, blev derefter edfæstet.

Bisidderne finder intet at anmærke.

Forretningen avsluttet.

Waldemar Eckell (sg.)

H. Stranger Sand (sg.)

A. Floor (sg.)

D/S »Bob« (M. F. H. G.) av Kristiania.

Reg.ton br.: 679, last: kul, ødelagt 29de november 1917 paa reise fra Llanelly til Rouen. Omkommet: 3 mand.

Aar 1917 den 4de december avholdtes efter berømmelse sjøforklaring paa general-konsulatet i London i anledning av at d/s »Bob« av Christiania blev sænket av en tysk undervandsbaat den 29de f. mnd.

Forretningen administrertes av vicekon- sul Hjalmar Ohlsen og som bisidderne fun- gerte fhv. kaptein H. Stranger Sand og fhv. kaptein Andreas Floor.

Kaptein Carl August Fabricius av Chri- stiania fremstod og forklarte, at han var fø- rer av d/s »Bob« av Christiania, kjendings- signal M. F. H. G., drægtig 679 tons brutto,

344 tons netto, bygget i Christiania av staa- l i 1908, klasse 1 A 1 i Norsk Veritas, værdi kroner 851 000, assurance kr. 851 000.

Fartøiet, der tilhørte A/S Ganger Rolf med bestyrende reder, Fred. Olsen & Co., Christiania, og som hadde en besætning av 13 mand foruten føreren, var paa reise fra Llanelly til Rouen med 748 tons kul (værdi og assurance ubekjendt), da det den 29de f. m. blev sænket av en tysk undervandsbaat ca. 8 kvartmil syd sydost av Start Point. Tre mand av besætningen omkom, mens re- sten blev optat av en britisk patrolbaat og landsat i Dartmouth samme dag.

Da skibets dagbok var gaat tapt, frem- lagde dep. en skriftlig fremstilling av begi- venheten.

Denne var saalydende:

En skriftlig redegjørelse av d/s »Bobs« sænkning den 29de november 1917.

Mandag den 26de november klokken 5,45 em. var »Bob« lastet med en ladning kul (748 ton). Skibet i sjødygtig stand og alt klart for avgang der paa grund av uveir og embargo blev utsat.

Onsdag den 28de kl. 5,45 fm. avgik fra Llanelly for Rouen styrende efter det av det engelske admiralitet mottagne skriftlige or- dre til Falmouth.

Torsdag den 29de klokken 2 fm. ankom Falmouth; mottog ny skriftlig instruks og avgik klokken 3,20 fm. styrende kurser efter den mottagne nye instruks. Vinden VSV stiv bris av tildels disig luft med endel sjø. Samme dag kl. 9,25 fm. Start Point i nord ca. 8 kvartmile av.

Ved omkring klokken 10 fm. observertes en u-baat dukkende op om st.b. der øieblik- kelig begynde at skyte med eksplosive gra- nater paa »Bobs« overbygning agter. Tele- grafen blev øieblikkelig sat paa stop, men da der intet svar kom i retørn blev hurtiglukke- ren brugt. Mandskapet, der var kommet paa dæk, blev beordret til baatene. B.B. baat kom godt paa vandet. St.b. baat derimot, hvor den fore tallie blev skut av, faldt i vandet og fylldtes. I denne kom 2den styr- mand, det øvrige av mandskapet kom i b.b. baat med undtagelse av stuert, 2den maski- nisten, en matros og kokken samt kapteinen,

der straks efter blev tat op i st.b. baat, av 2den styrmand.

Under skytningen observertes der en patruljebaot og en jager, at nærme sig. U-baaten indstillet nu skytningen efter at ha avfyret ca. 30 skud, dukket og forsvandt i vestlig retning. »Bob« hadde nu faat b.b. slagside.

Patruljebaaten, der tok mandskapet ombord, gik senere langs siden av »Bob«, hvor styrmanden, maskinisten samt tre mand, gik ombord, for at undersøke de øvrige ombordværendes skjæbne, og tillike om baaten var til at bjerge. Kokken var i god behold, men stuerten fandtes dræpt, og 2den maskinisten fandtes stygt lemlæstet, liggende i en blod-pøl, paa dæk, og blev bragt ombord i patruljebaaten, hvor han blev tat under behandling, men døde paa vei til land. Til matrosen var der intet at se, og antages han at være druknet.

Skibspapirene, der blev søgt efter, fandtes at være ødelagt under skytningen.

Da »Bob« saaes at synke efterhvert, beordret patruljebaatens chef mandskapet tilbage, forlot »Bob« og satte kurs for Dartmouth hvor vi blev landet klokken 0,30 em. samme dag.

Dette er nedskrevet efter bedste ihukommelse

C. Fabricius, (sg).
fører ex d/s »Bob«.

Dep. henholdt sig til den skriftlige fremstilling og forklarte videre, at u-baatens skud traf »Bob« flere gange, før mandskapet var kommet fraborde. Dep. mener, at et av de første skud, der traf messen, maa ha dræpt stuerten. 2den styrmanden hørte et skrik fra messen straks efter. Antagelig var ogsaa 2den maskinisten blit saaret av en av de første skud. Der omkom tre mand, nemlig:

- 1) 2den maskinist Hjalmar Hovland, 29 aar, av Christiania.
- 2) Stuert Emil Jonassen, 27 aar, av Hisø pr. Arendal.
- 3) Matros Frans Berggren, ca. 35 aar, av Gøteborg.

Kapteinen var ikke paa broen, da det første skud faldt, men han kom straks op og saa u-baaten ca. 700 meter borte. U-baaten skjot hele tiden, mens man satte ut baatene,

ca. 8 skud i det første 1½ minut. 2den styrmanden hadde seet den omkomne svenske matros hænge utenbords i en fangeline til st.b. baat. Styrmanden hadde ropt til ham, at han skulde slippe taket og falde i sjøen, saa skulde han bli tat op i st.b. baat, men det hadde han antagelig ikke vovet. Senere blev han ikke seet. Dep. tilføiet, at alle mand hadde ordre til at ha redningsvestene paa sig. En del adlød ordren, men en del negtet at ha dem paa sig. Dep. kjender ikke til, om den omkomne svenske matros hadde redningsvest eller livbelte paa sig. Han var en god svømmer efter hvad hans kammerater fortalte.

Oplæst og vedtat.

Fremstod derpaa som 1ste vidne Almer Anderssen, 31 aar, bosat paa Nordstrand pr. Christiania, 1ste styrmand, 2det vidne Petter Wiklander, 53 aar, av Vedø, Sverige, matros. 3die vidne Ole Kristian Olsen, 36 aar, av Christiania, 1ste maskinist.

Vidnerne formanedes til at sige den fulde sandhet og foreholdtes edens betydning, hvorefter de fratraadte med undtagelse av

1ste vidne, styrmand Anderssen, der oplyste, at han var paa broen, da u-baaten begyndte at skyte. Det første skud traf, antagelig messen. Der avfyrtes flere skud fra u-baaten, der befandt sig paa st.b. side, før besætningen kom i baatene. Vidnet saa ikke noget til den omkomne svenske matros, der efter hvad han hørte skulde ha hængt utenbords paa styrbord side i en fangeline til styrbord baat. Efter det første skud fra u-baaten blev »Bob« straks stanset men u-baaten fortsatte like fuldt skytningen. Vidnet kom i b.b. baat, der kom vel paa vandet, men styrbord baat, hvor den ene talje maa være blit skudt av, faldt i vandet og fylldes. Vidnet oplyste, at skibet efter det første skud stanset farten meget hurtig, likesom det tapte styringen og gik rundt over til styrbord side. U-baaten avfyrt ialt ca. 30 skud, før den engelske patruljebaot og jager kom tilstede. Besætningen blev tat ombord i patruljebaaten, der etterpaa gik langs siden av »Bob«. Vidnet var ombord i »Bob« og fandt der resterne av stuertens lik i messen, likesaa 2den maskinisten, der var saaret, og som saavidt kunde gjenkjende sine kammera-

ter. 2den maskinisten døde paa veien til Dartmouth. Der blev ledt efter den omkomne svenske matros ombord, men uten resultat. Hver mand hadde en redningsvest med ordre til at ha denne paa sig, men flere fulgte vist ikke ordren. Paa broen stod en kasse med livbelter. Alle skibspapirer var blitt ødelagt. Da vidnet gik fra »Bob«, var skibet sunket til vel en fot over lastemerke. Vidnet saa ikke skibet synke. Vidnet tilføiet, at flaget var heist, men ingen nationalfarver var malt paa siden.

Oplæst og vedtat.

Fremstod derpaa som 2det vidne, matros Wiklander, der oplyste, at han stod tilrors, da u-baaten begyndte at skyte paa styrbord side. Der avfyrtes flere skud, det første traf messen, og det andet styrehuset og rattet. Vidnet saa, at skibet blev beordret stoppet. Han gik til b.b. baat og saa ikke noget til den omkomne svenske matros, der skulde ha været paa styrbord side. U-baaten fortsatte skytningen til en patruljebaot og et krigsskib kom til; da forsvandt u-baaten. Besætningen blev tat ombord i patruljebaaten der senere kom langs siden av »Bob«. Vidnet var ombord igjen i dette skib. Han saa ikke noget til stuerten. 2den maskinisten og kokken blev tat ombord i patruljebaaten. Der blev ledt efter den omkomne svenske matros, men han blev ikke seet. Vidnet saa, at »Bob« begyndte at synke; skibet hadde slagside til bakbord, men han fik ikke se skibet synke. Alle mand hadde faaet redningsvest utdelt; vidnet hadde sin paa sig, men han vet ikke, om alle fulgte ordren om at ha vesten paa sig. Vidnet tilføiet, at man var blitt bragt ombord i »Bob« for at se efter de tre mand, der ikke var kommet med i livbaatene. Der blev ingen tid til at redde noget med sig.

Oplæst og vedtat.

Fremstod derpaa som

3die vidne, maskinist Olsen, der oplyste, at han var tilkøis, da u-baaten begyndte at skyte. Han sprang straks op paa dæk og stængte hurtiglukkeren paa begge kjedlerne. Efterpaa gik han til b.b. baat. U-baaten skjøt flere skud, mens besætningen holdt paa at gaa i baatene. »Bob« hadde faat litt slagside til bakbord, da vidnet var kommet i

baaten. U-baaten hadde avfyret ca. 25 à 30 skud, forinden den engelske patruljebaot og jager kom tilstede. Besætningen blev tat ombord i patruljebaaten, der senere kom langs siden av »Bob«. Vidnet gik ombord igjen i dette skib, da man vilde se efter de fire mand, der savnedes. 2den maskinisten blev fundet paa dæk saaret i den ene arm og det ene ben. Vidnet saa resten av liket efter stuerten i messen. Kokken var i velbehold. Vidnet vidste ikke, at den svenske matros Berggren savnedes, før man næsten var kommet til Dartmouth. Vidnet var paa vei til maskinrummet for at se, om maskinen var blitt skadet, men der blev ropt fra patruljebaaten, at man maatte skynde sig, saa vidnet ikke fik anledning til at anstille nogen undersøkelse. Vidnet kunde ikke erindre, om »Bob« hadde sunket meget, da man forlot skibet. Vidnet saa ikke skibet synke, da patruljebaaten straks efter forlot stedet. Flaget var heist dag og nat; der var ingen nationalfarver paa siden. Der blev ikke tid til at redde stort med sig, da man var ombord i »Bob«. Ordren var, at man straks skulde komme tilbake til patruljebaaten.

Oplæst og vedtat.

Vidnerne fremstod atter og kapteinens beretning oplæstes for dem. De hadde ingen bemerkning at gjøre til sammes indhold.

Vidnerne, hvorav ingen hadde paahørt hinandens forklaringer, blev derefter edfæstet.

Bisidderne finder intet at anmerke.

Sjøforklaringen avsluttet.

Hjalmar Ohlsen. (sg).

H. Stranger Sand. (sg). A. Floor. (sg).

D/S »Vav« (M. N. K. G.) av Kristiania.

Reg.ton br.: 1257, last: staal, ødelagt 4de december 1917 paa reise fra Glasgow til Havre. Omkommet 19 mand.

Aar 1917 den 6te december avholdtes efter berammelse sjøforklaring paa generalkonsulatet i London i anledning av d/s »Vavs« sækning den 4de s. m.

Forretningen administrertes av generalkonsul W. Eckell, og som bisidderne fungerte